

[...] részére

Tisztelt [...]!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) megkapta levelét, melyben azzal kapcsolatban kér állásfoglalást, hogy milyen törvényi előírásoknak kell megfelelnie a rendőrség által, az egészségügyi adatokat kezelő szervek részére küldött megkereséseknek. Az ügygel kapcsolatban a következő tájékoztatást adom.

Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 2. pontja szerint személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése alapján személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 71. §-a a következőképpen szabályozza a megkeresést:

„(1) a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztestületet, gazdálkodó szervezetet, alapítványt, közalapítványt és egyesületet kereshet meg tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása végett, és ennek a teljesítésére legalább nyolc, legfeljebb harminc napos határidőt állapíthat meg. A rejtjelezett vagy más módon megismerhetetlenné tett adatot a megkeresett köteles az átadás vagy a közlés előtt eredeti állapotába visszaállítani, illetőleg a megkereső számára az adat tartalmát megismerhetővé tenni. Az (1) és a (2) bekezdés alapján megkeresett szerv köteles az adatszolgáltatást — amely magában foglalja különösen az adat feldolgozását, írásban vagy elektronikus úton való rögzítését és továbbítását is — térítésmentesen teljesíteni. A megkeresett a megállapított határidő alatt — ha törvény másképp nem rendelkezik — köteles a megkeresést teljesíteni, vagy a teljesítés akadályát közölni.

(...)

(3) Ha a megkeresés személyes adatok közlésére vonatkozik, az csak annyi és olyan személyes adatra vonatkozhat, amely a megkeresés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges. A megkeresésben az adatkezelés pontos célját és a kért adatok körét meg kell jelölni.

(4) Ha a megkeresés eredményeként olyan személyes adat jut a megkereső tudomására,

*amely a megkeresés céljával nem függ össze, az adatot törölni kell.
(...)*

A Be. 178/A. § (1) bekezdése szerint „a nyomozás elrendelését követően az ügyész, illetőleg az ügyész jóváhagyásával a nyomozó hatóság a megkeresésre vonatkozó szabályok szerint – ha ez az ügy jellege miatt szükséges – a gyanúsítottról (feljelentettről, illetőleg az elkövetéssel gyanúsítható személyről) a tényállás felderítése érdekében adatok szolgáltatását igényelheti az egészségügyi és a hozzá kapcsolódó adatot kezelő szervtől és egyéb üzleti titoknak minősülő adatot kezelő szervtől. A nyomozó hatóság az adóhatóságtól, a hírközlési szolgáltatást nyújtó szervezettől, a banktitoknak, értékpapírtitoknak, pénztártitoknak minősülő adatot kezelő szervtől, a közúti közlekedési nyilvántartásból, valamint az ingatlan-nyilvántartásból az ügyész jóváhagyása nélkül is igényelheti adatok szolgáltatását. Az adatszolgáltatás nem tagadható meg.”

Alapvetően a Be. 71. §-a szabályozza a megkeresés lehetőségét, mely szerint a nyomozó hatóság megkeresheti az ott említett szerveket adatok közlése céljából. Azonban a vizsgált (1) bekezdés felsorolása nem tartalmazza az egészségügyi intézményt, mint adatkezelőt, az ott leírt egyik szervezet sem azonosítható kórházzal vagy más egészségügyi adatot főszabályként kezelő intézménnyel. Ezt a következtetést erősíti az is, hogy a Be. 178/A. § (1) bekezdése külön nevesíti az egészségügyi és a hozzá kapcsolódó adatokat kezelő szerv által teljesítendő adatigénylés lehetőségét, mintegy kiemelve azt az általános megkeresésre vonatkozó szabályok közül.

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüak.) 23. §-a következő szabályokat tartalmazza a nyomozó hatóság megkeresésével kapcsolatban:

„(1) A következő szervek írásbeli megkeresésére a kezelést végző orvos az érintett egészségügyi és a megkereső szerv által törvény alapján kezelhető, az azonosításhoz szükséges személyazonosító adatait átadja a megkereső szervnek. A megkeresésben a 4. § (4) bekezdésének megfelelően fel kell tüntetni a megismerni kívánt egészségügyi és személyazonosító adatokat. A megkereső szervek a következők lehetnek:

a) büntetőügyben a nyomozó hatóság, az ügyészség, a bíróság, az igazságügyi orvosszakértő, polgári peres és nemperes, valamint közigazgatási hatósági ügyben a közigazgatási hatóság, az ügyészség, a bíróság, az igazságügyi orvosszakértő,

(...).

(2) A megkeresésben az adatkezelés pontos célját és a kért adatok körét meg kell jelölni.

(3) A kezelést végző orvos a nyomozó hatóságot a „halaszthatatlan intézkedés” jelzéssel ellátott, külön jogszabályban előírt ügyészi jóváhagyást nélkülöző megkeresésére is köteles tájékoztatni az általa kezelt, az adott ügygel összefüggő egészségügyi és személyazonosító adatokról.”

A fenti rendelkezések együttes értelmezése alapján a következő szabályok szerint jogszerű a megkeresés. Alapesetben a nyomozó hatóság a Be. 178/A. § (1) bekezdése alapján a megkeresésre vonatkozó szabályok szerint az ügyész jóváhagyásával jogosult egészségügyi adatot bekérni az eljárás eredményes lefolytatása érdekében. Kivételes esetben az Eüak. 23. § (3) bekezdése értelmében ügyészi jóváhagyás nélkül, de „halaszthatatlan intézkedés” jelzéssel ellátott megkeresést is teljesítenie kell a kezelést

végző orvosnak.

A Be. 71. § (3) bekezdésének és az Eüak. 23. § (2) bekezdésének megfelelően a megkeresésből egyértelműen ki kell derülnie, mi az adatigénylés pontos célja, illetve melyek azok a személyes adatok, amelyek az eljárás eredményes lefolytatásához nélkülözhetetlenek. Ezzel kapcsolatban az Eüak. 23. § (1) bekezdése arról is rendelkezik, hogy a megkeresésben a 4. § (4) bekezdésének megfelelően fel kell tüntetni a megismerni kívánt egészségügyi és személyazonosító adatokat. A hivatkozott 4. § (4) bekezdése a következőt tartalmazza: a törvényben meghatározott adatkezelési célokra – így a bűnüldözési célra is – *„csak annyi és olyan egészségügyi, illetve személyazonosító adat kezelhető, amely az adatkezelési cél megvalósításához elengedhetetlenül szükséges.”*

Továbbá a megkeresés jogszerűségének vizsgálatakor figyelembe kell venni az Infotv. 4. §-a által megfogalmazott célhoz kötött adatkezelés elvét:

„(1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.”

Mivel az adatszolgáltatás sok esetben csak úgy teljesíthető, hogy az ügyben nem érintett személyek adatai is továbbításra kerülnek, ezért – tekintettel a Be. 71. § (4) bekezdésére, valamint az Infotv. 4. §-ában meghatározott célhoz kötött adatkezelés elvére is – a nyomozó hatóság, az általa megjelölt cél eléréséhez nem szükséges, a büntetőeljárással nem érintett személyre vonatkozó adatokat törölni köteles, azokat semmilyen módon és semmilyen célra nem használhatja fel.

Amennyiben a jelen állásfoglalásban részletezett feltételeknek megfelel a nyomozó hatóság által küldött megkeresés, az egészségügyi intézmény köteles az adatigénylést teljesíteni. Abban az esetben azonban, ha az intézmény azt tapasztalja, hogy a megkeresés a törvényi feltételeknek nem felel meg, akkor jár el helyesen, ha ezt a megkereső szervnek jelzi, és az igényelt adatokat mindaddig nem szolgáltatja, amíg a szabályos megkeresést kézhez nem veszi.

A személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülését érintő ügyben forduljon a Hatósághoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2012. június

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila

elnök